

Перелік аспектів впровадження інклюзивної мистецької освіти є широким та не вичерпує зазначених питань, але актуальність цих проблем потребує широкого обговорення у фаховому середовищі та впровадження конкретних організаційних кроків, які укріплюють її «де юре» у ситуації, яка вже складається «де факто».

Список використаних джерел

1. Колупаєва А. А., Єфімова С. М. Вступ до інклюзивної освіти : навч. курс. – Київ: Науковий світ, 2010. – 20 с.
2. Інклюзивні практики для працівників культури: (Методичний посібник)/ Брушневська І. М., Колодяжна В, В., Галапчук-Тарнавська О. М. – Луцьк, ФОП Іванюк В. П., 2020. – 278 с. (іл.)

КРАВЧУК Микола Артемович

*Волинський національний університет імені Лесі Українки,
к.політ.н., доцент кафедри історії та теорії держави та права*

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ЧЕТВЕРТОГО ПОКОЛІННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Актуальність теми дослідження. Нинішній розвиток держави і права, динамічна зміна суспільних відносин, ревізія моральних цінностей та суспільних стандартів зумовлює необхідність у формуванні нових теоретичних та прикладних підходів до проблеми прав людини як в глобальному, так і національному сенсі.

Сучасна ідея та зміст четвертого покоління прав людини формується протягом доволі короткого періоду, проте, фундамент цієї концепції закладався століттями. Адже нинішній рівень закріплення, реалізації та захисту прав людини з одного боку відповідає вимогам часу, з іншого – його поява обумовлена попередніми напрацюваннями світової правової та філософської думки.

Як відомо, розуміння прав людини як властивостей, залежних від людської природи, а не від милості володаря, прийшло тільки в

епоху Просвітництва і ранньобуржуазних революцій (XVII-XVIII ст.). Чеський юрист Карел Васак, перший генеральний секретар Міжнародного інституту прав людини у Страсбурзі, у 1979 р. виділив три «покоління» прав людини [1, с. 134].

Права першого та другого покоління відносяться до тих, що належать окремо кожному громадянину. Стосовно третього покоління можна зазначити, що ці права розглядаються як спільні права людства, однак питання про зміст прав третього покоління є суперечливим та потребує подальшої розробки науковцями. Щодо виникнення ідеї нового четвертого покоління прав людини, то це є підтвердженням постійного наукового, технічного розвитку людського суспільства. Ці права пов'язані з віртуальним життям людства та викликані науково-технічним прогресом, виникли в зв'язку з розвитком науки та втіленням її розробок в життя. Дане покоління прав людини є закономірним етапом розвитку суспільства та може мати назву «віртуальні права» [2, с. 41].

Наприкінці XX ст. загострилися глобальні проблеми: тероризм, нарощування озброєнь, забруднення навколишнього середовища і загрознає вичерпання природних ресурсів, бідність, голод, невиліковні хвороби. Людство все більш усвідомлює себе як цілісне явище, приходить до розуміння того, що подолання кризових явищ залежить від загальних зусиль народів. Юридичним виразом процесу глобалізації стало формування четвертого покоління прав людини. До них відносять закріплені в міжнародних документах права на мир і безпеку, на здорове довкілля, на доступ до економічного, наукового і культурного потенціалу людства, зокрема — інформаційні права. Деякі учені відносять до четвертого покоління також права, пов'язані із клонуванням та іншими відкриттями в біології [1, с. 136].

Четверте покоління прав людини зумовлене поступальним розвитком людської цивілізації та суспільних відносин. Разом з розвитком суспільства проходить трансформація всіх політико-правових явищ та соціальних відносин. Права людини як первинні ціннісні категорії одні з перших реагують на новітні тенденції розвитку. Історія розвитку концепції прав людини показує,

що кожне якісно нова зміна системи прав людини, виникнення нового «покоління» обумовлено трансформацією суспільних відносин, зміною світоглядних установок. Тож, Жаровська І., до групи четвертого покоління прав людини відносить: І. Права, які пов'язані з розвитком біомедицини та біотехнологій та, які стосуються можливості особи розпоряджатися власним тілом. До них належати право: на смерть, на використання репродуктивних технологій, на аборт та стерилізацію, на зміну статі, на терапевтичне клонування, на трансплантацію, на зміну зовнішності, на розпорядження своїм тілом після смерті та сексуальні права. ІІ. Новітні права особи в інформаційній сфері [3, с. 24].

Висновки. Сучасне розуміння та динаміка розвитку прав людини, наповнення новими правами, переосмислення прав перших трьох поколінь мають глибоке історичне підґрунтя. На формування четвертого покоління прав людини вплинули розвиток економічної, політичної та правової систем суспільства, технічний і технологічний розвиток, а також зміна підходів до формування соціальних та моральних стандартів поведінки.

Список використаних джерел

1. Крестовська Н. М., Матвеева Л.Г. Теорія держави і права: Елементарний курс. Видання друге. Х.: ТОВ «Одіссей», 2008. 432 с.
2. Несинова С. В. Нове покоління прав людини: сучасні проблеми класифікації. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Юридичні науки. 2015. № 2. С. 36–42.
3. Жаровська І. М. Четверте покоління прав людини: до проблем узагальненої класифікації. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки. 2018. Вип. 7. С. 19–25